

Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole Zásmuky, okres Kolín

Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole Zásmyky, okres Kolín

Obsah:

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Charakteristika ŠD**
- 3. Cíle vzdělávání ve ŠD**
- 4. Klíčové kompetence**
- 5. Obsah vzdělávacího programu školní družiny**
- 6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**
- 7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- 8. Příloha I.- Vnitřní řád ŠD**
Příloha II.- Celoroční plán práce ŠD

Zveřejnění školního vzdělávacího programu ŠD

Zveřejnění

Školní vzdělávací program školní družiny je k dispozici u ředitelky školy a je umístěn v budově školy na přístupném místě.

Je veřejný, nahlížet do něj může každý a pořizovat si z něj opisy a výpisy.

1. Identifikační údaje

Název: Školní klub při Základní škole Zásmyky, okres Kolín

Adresa: Komenského náměstí 94, 281 44 Zásmyky

IČO: 48 66 59 16

IZO ŠD: 113 300 395

Zařazena do rejstříku škol: Zařazení do sítě škol od 27.3. 1996

Telefon: 321 796 236

Web: www.zszasmuky.cz

E-mail: reditelstvi@zs-zasmuky.cz

Platný od: 1.5. 2016

Projednán na pedagogické radě 13.4. 2016 a na školské radě
25.4. 2016

Školská rada se k dokumentu vyjádřila dne 25.4. 2016

II. verze

č.j.: 2/1516 ŠVP ŠD

Mgr. Alena Bernardová (od 1.9.2019)

Ing. Hana Kovářová (do 31.8.2019)

ředitelka školy

2. Charakteristika ŠD

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. I pro školní družinu platí obecný cíl- výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Klademe důraz na vhodnou motivaci, radost z činnosti a povzbuzování. Důležitou úlohu má školní družina také v prevenci sociálně patologických jevů.

Školní družina je umístěna v budově mateřské školy, kde jsou dvě učebny. K pohybovým aktivitám mohou účastníci využívat dětské hřiště.

Do školní družiny jsou účastníci přihlašováni zákonnými zástupci.

Školní družinu rodiče nehradí.

Maximální kapacita školní družiny je 65 účastníků.

Od 1.9. 2016 bude kapacita školní družiny navýšena na 90 účastníků.

ŠD není pokračováním školního vyučování.

Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku, také dohledu nad účastníky.

3. Cíle vzdělávání ve ŠD

Cíle vzdělávání

- připravovat účastníky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u účastníků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- vést účastníky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- vedeme účastníky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání
- od 1. třídy rozvíjíme u účastníků jejich rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- položit základy ke klíčovým kompetencím, neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, občanským i pracovním
- rozvoj účastníka, jeho učení a poznávání
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako svobodná osobnost působící na své okolí
- vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat účastníky dostatkem námětů pro naplňování volného času

4. Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi.

4.1. Kompetence k učení

Rozvíjíme u účastníků samostatnost, využíváme vhodné způsoby při práci. Účastník si klade otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje. Umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů.

4.2. Kompetence k řešení problémů

Všímáme si problémových situací, učíme se je pochopit, přemýšlíme o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlíme řešení problému.

4.3. Komunikativní kompetence

Učíme účastníky vyjadřovat se bez agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů. Účastník umí vyjádřit vlastní názor. Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými. Dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Ke správné komunikaci patří naslouchání druhým. Klademe důraz na týmovou práci.

4.4. Kompetence sociální a personální

Účastník samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně nese důsledky. Účastník se dokáže prosadit i podřídit- přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla. Je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém.

4.5. Občanské kompetence

Účastník se chová zodpovědně, dbá na zdraví své i druhých. Uvědomuje si svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit.

4.6. Kompetence k trávení volného času

Rozvíjíme schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací. Účastník umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času. Účastník nezapomíná na relaxaci a odpočinek po vyučovacích hodinách.

5. Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Návaznost na vzdělávací program základního vzdělávání

čerpáme v kapitole Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Člověk a jeho svět“.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti účastníků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Oblast Člověk a jeho svět se člení do pěti tematických celků.

I. Téma Místo, kde žijeme- zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Řadíme sem tematické vycházky, povídání si o cestě prvňáčků do školy. Do tohoto celku včleňujeme i dopravní výchovu, didaktické hry s dopravními značkami, kreslení dopravních značek a prostředků.

II. Téma Lidé kolem nás- učíme účastníky osvojovat si zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, klademe důraz na toleranci, empatie a vzájemnou úctu. Účastníci získávají první vědomosti o základních právech a povinnostech člověka jako budoucího občana demokratického státu. Učíme účastníky, jak se vhodně seznamovat s druhými lidmi, jak správně pozdravit. Dbáme na vytváření kladného vztahu ke spolužákům a pozitivního klimatu v družině.

III. Téma Lidé a čas- účastníci poznávají, jak se měří čas, jak postupují události v čase. Účastníci dodržují v družině správný režim dne. Režim družiny je sestavován a naplňován účelně a tyto opakované úkony probíhají v klidné atmosféře. Učíme se respektovat čas druhých, využívat vlastní čas účelně a smysluplně.

IV. Téma Rozmanitosti přírody- seznamujeme se s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody. Podnikání tematických vycházek a pobytů do přírody. Poznatky rozvíjíme při výtvarném nebo jiném zpracování, při didaktických hrách s přírodními motivy.

V. Téma Člověk a jeho zdraví- účastníci poznávají samy sebe, získávají vědomí o zdraví a nemocech, o prevenci a o odpovědnosti za své zdraví. Poukazujeme na důležitost bezpečnosti při všech činnostech, které účastníci provozují. Zařazujeme činnosti pro upevňování zdravého životního stylu. Klademe důraz na pravidelný pobyt venku.

6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví:

Podmínky hygienické a bezpečnostní:

Z ranní ŠD odvádějí vychovatelky účastníky do tříd na vyučování. Účastníky 1. a 2. tříd předává učitelka vychovatelce po skončení vyučování a je povinna informovat vychovatelku o jakémkoliv změně rozvrhu.

Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně. Prostředí užívaných prostorů vyhovuje hygienickým normám. Pomůcky, hry a hračky splňují požadavky bezpečnosti. Účastníci nesmí bez dozoru manipulovat s jakýmkoliv ostrými či jinak nebezpečnými

předměty.

Účastníci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazů, při pohybu na schodech a pobytu venku. Výrazně jsou označeny nebezpečné části využívaných prostor- schodiště.

V kabinetu vychovatelek je umístěna lékárnička.

Všichni zaměstnanci školní družiny dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy. Pokud zjistí závady a nedostatky ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých možností a schopností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav účastníků a v případě náhlého onemocnění účastníka informují vedení školy a rodiče postiženého účastníka. Při úrazu poskytnou účastníkovi první pomoc, informují rodiče. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

Psychosociální podmínky:

Ve školní družině je vytvořeno příznivé sociální klima. Účastníci jsou vedeni ke vzájemné úctě a toleranci, k empatii, spolupráci a pomoci druhému.

Při všech činnostech jsou respektovány potřeby jedince. Vše je vedeno k všestrannému prospěchu účastníka.

Náplň činností je věkově přiměřená, hodnocení účastníků je motivující a respektující individualitu účastníků, vždy zohledňuje individuální možnosti a je pro účastníky dostatečnou zpětnou vazbou.

Činnosti ve školní družině obsahují činnosti zaměřené na problematiku ochrany před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Rodiče účastníků jsou včas informováni o činnosti školní družiny prostřednictvím notýsků, nástěnky školní družiny a webových stránek školy.

Docházka

Žáci, kteří nenavštěvují školní družinu, docházejí a odcházejí do školního klubu samostatně ve stanovenou dobu.

Účastníky zájmových kroužků, kteří navštěvují školní družinu, si vyzvedává vedoucí daného kroužku v ŠD, kam je i po ukončení kroužku odvádí zpět.

7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychovatelky úzce spolupracují s výchovnou poradkyní, PPP, SPC, případně jinými poradenskými zařízeními.

Respektujeme individualitu každého účastníka, snažíme se vytvořit vhodné prostředí pro

jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami a charakteru jejich handicapu spolupracujeme s rodiči.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Účastníky s odlišným mateřským jazykem se snažíme co nejvíce zapojovat do činností, které podporují rozvoj znalosti českého jazyka. Pomocí slovních her a pohybových aktivit rozšiřujeme slovní zásobu v nejčastějších komunikačních situacích. Pomáháme prostřednictvím obrázků a dobře zvolených klíčových slov zvládat okruhy témat nutných pro dorozumívání se v českém jazyce. Snažíme se účastníky s odlišným mateřským jazykem zapojovat do rozhovorů, pomáháme s porozuměním. Pro produkci některého mluveného textu dáváme podporu ve formě připravených lexikálních i gramatických modelů.

Vytváříme prostředí pro jejich klidné a bezpečné začlenění do kolektivu.

Příloha I.

Vnitřní řád školní družiny Základní škola Zásmyky, okres Kolín

Vypracovala: Mgr. Alena Bernardová

Projednáno na pedagogické radě: 13. dubna 2016

Projednán na školské radě 25.4. 2016, školská rada se k řádu vyjádřila dne 25.4. 2016

Účinnost ode dne: 1.5. 2016

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení §30 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů je vydána ředitelkou školy tato směrnice- vnitřní řád školní družiny)

Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace účastníků. Činnost družiny je určena pro účastníky 1. stupně základní školy.

Řád školní družiny určuje pravidla provozu, stanoví režim školní družiny,

Je závazný pro pedagogické pracovníky, má informativní funkci pro rodiče.

Účastníci jsou povinni

Dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny školy.

Plnit pokyny pedagogických pracovníků školy vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem školní družiny.

Své chování a jednání ve školní družině a na akcích pořádaných ŠD usměrňovat tak, aby nesnižovali důstojnost svou, svých spolužáků, zaměstnanců školy a lidí, se kterými přijdou do styku.

Chodit do školní družiny dle zápisového lístku a účastnit se činností organizovaných školní družinou.

Docházka do ŠD je pro přihlášené účastníky povinná, odhlásit se může vždy na základě písemné žádosti rodičů.

Přezouvat se, přezůvky udržovat ve stavu, který neohrožuje jejich zdraví.

Účastník chodí vhodně a čistě upraven a oblečen, s ohledem na plánované činnosti.

Zacházet s vybavením školní družiny šetrně, udržovat své místo i ostatní prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením.

Účastník je povinen chovat se ve školní družině tak, aby neohrožoval spolužáky ani vyučujícího. Při závažném a opakovaném porušení vnitřního řádu ŠD může být rozhodnutím ředitelky školy účastník ze ŠD vyloučen.

Účastníci nesmějí používat mezi sebou a vůči dospělým osobám hrubých slov, psychického a fyzického násilí, hrubé slovní a úmyslné psychické a fyzické útoky účastníka vůči jinému účastníkovi či vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností

stanovených řádem a účastník bude za toto provinění ze ŠD vyloučen.

Účastníci nesmějí nosit do školní družiny cenné věci, peníze nechávat v odloženém oděvu ani v aktovkách.

Účastníci nesmějí nosit do školní družiny předměty, které nesouvisí s činností ŠD a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost účastníka nebo jiných osob.

Účastníci nesmějí pořizovat nahrávky (video, audio, foto) bez svolení nahrávané osoby.

Účastníci nesmějí před ukončením pobytu ve ŠD z bezpečnostních důvodů opouštět budovu, kde jsou umístěny učebny ŠD.

Během vycházky a pobytu venku mají účastníci aktovky uložené ve ŠD. Cenné věci si berou s sebou. Za mobilní telefony a přinesené hračky ŠD neručí.

Práva účastníků:

Na ochranu před jakoukoliv formou diskriminace a násilí, před sociálně patologickými jevy, před tělesným či duševním násilím, urážením a zneužíváním.

Být seznámeni s vnitřním řádem školní družiny.

Účastníci mají právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, na život a práci ve zdravém životním prostředí.

Na účast na výchovných, vzdělávacích a zájmových akcích zajišťovaných školní družinou.

Účastníci mají právo na odpočinek, na hru a oddechové činnosti odpovídající jejich věku.

Požádat vychovatelky ŠD o pomoc při řešení problému.

Práva a povinnosti zákonných zástupců:

Přihlásit své dítě do školní družiny předáním vyplněného a podepsaného zápisního lístku vychovatelce nebo třídní učitelce.

Rodič má právo své dítě ze školní družiny odhlásit i v průběhu školního roku.

Na zápisním lístku rodiče stanoví dobu pobytu účastníka ve školní družině.

Odchod účastníka ze ŠD v jinou dobu, než je na zápisním lístku, je možný pouze při předložení písemné žádosti rodičů s datem, hodinou odchodu, informací o tom, zda jde účastník sám nebo v doprovodu a podpisem rodičů.

Pro vychovatelku je závazný odchod účastníka uvedený v zápisním lístku. Změny je nutné vždy písemně oznámit.

Zákonný zástupce má právo být informován o činnosti účastníka ve ŠD, jeho chování v době pobytu ve ŠD.

V případě nespokojenosti se může rodič obrátit na ředitelku školy. Zákonný zástupce má povinnost zajistit, aby přihlášený účastník řádně docházel do ŠD, včas písemně omlouvat

absenci účastníka ve ŠD (tzn. předem nebo nejpozději v den, kdy do ŠD účastník nepůjde. Rodiče jsou povinni nahlásit změny kontaktních telefonních čísel pro případ nemoci účastníka a na zápisním lístku upozornit na zdravotní omezení účastníka a na pravidelně užívané léky.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Účastníci jsou neustále pod dozorem vychovatelek. Na počátku školního roku při zahájení činnosti školní družiny jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování ve školní družině a pak v průběhu roku, pokud je čeká nová činnost, jsou poučeni o pravidlech bezpečnosti pro konkrétní práci.

Účastníci jsou vedeny k tomu, aby samy upozorňovaly na nevhodné chování svých spolužáků. Je-li účastník svědkem úrazu jiného účastníka, neprodleně nahlásí tuto skutečnost vychovatelce, popř. jiné dospělé osobě, která je nejbližší.

Provozní řád ŠD

Provozní doba školní družiny probíhá ve dvou částech jako tzv. ranní a odpolední družina. Ranní družina trvá od 6.30 hodin do 8.30 hodin a její provoz zajišťují vychovatelky. Odpolední družina začíná v 11.00 hodin a končí v 16.30 hodin, v pátek v 15.30 hodin. Při nevyzvednutí účastníka do stanovené doby rodiči, vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče účastníka a osoby uvedené na zápisním lístku účastníka do ŠD, pokud je tento postup bezvýsledný, kontaktuje pracovníka vedení školy, ten poté kontaktuje sociální odbor městského úřadu nebo Policii ČR.

Činnost školní družiny probíhá ve dvou učebnách umístěných v budově mateřské školy.

Způsob přihlašování, odhlašování, vyloučení účastníka ze školní družiny

Přihlašování a odhlašování účastníků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností zajišťují vychovatelky školní družiny.

Rodiče při přihlašování do školní družiny musí vyplnit zápisový lístek, který obdrží u vychovatelek nebo třídní učitelky.

Rodič je seznámen prokazatelným způsobem s vnitřním řádem školní družiny, s právy a povinnostmi účastníků.

Ranní družina začíná v 6.30 hodin a končí nejpozději v 8.30, kdy se účastníci rozcházejí do svých tříd. Družinu opouštějí účastníci sami a jsou důkladně poučeny o bezpečnosti při odchodu z družiny.

Odpolední družina zahajuje provoz v 11.00 hodin. Učitel přivede účastníky 1. a 2. ročníků na oběd, účastníci odloží si aktovky v šatně, dozor na obědě zajišťují vychovatelky. Po obědě

odchází společně do budovy mateřské školy, kde jsou učebny ŠD.

Ve školní jídelně se účastníci řídí Vnitřním řádem jídelny, pokyny vychovatelek školní družiny, pokyny vyučujících, kteří vykonávají v jídelně dozor, popř. pokyny dalších dospělých osob, např. personálu školní kuchyně.

Příloha II.

Celoroční plán práce ŠD

Září

- seznámení s budovou ŠD
- režim dne, školní řád
- bezpečnost při pracovních činnostech, hygienické návyky

KRESBA, MALBA

- vzpomínka na prázdniny
- pohádková postava
- pavouček v síti
- podzimní drak

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s plastickým materiálem)

- modelování ovoce, zeleniny
- výzdoba oken (lesní houby, šnek, ježek atd.)

Říjen

KRESBA, MALBA

- podzimní krajina
- účastníci pouští draka
- podzimní listy (frotáž)
- malba na keramický květináč

PRACOVNÍ VÝCHOVA

- práce s přírodním materiálem (kaštan, šípek, žaludy)
- zápich do květináče- ježek
- drak, beruška (výzdoba oken)

Listopad

KRESBA, MALBA

- podzimní strom (kontrast barevných odstínů)
- malba na sklo (Halloween)
- vyjádření pocitu (zapouštění barev)

PRACOVNÍ VÝCHOVA (papír, textil)- podzimní koláže dle vlastní fantazie

- zátiší s ovocem, zeleninou
- věneček z podzimních květin

Prosinec

KRESBA, MALBA

- čert a Mikuláš
- vánoční stromeček
- dopis Ježíškovi

PRACOVNÍ VÝCHOVA

- vánoční dekorace (různé materiály)
- výrobky na vánoční výstavku
- ozdoby, řetězy, svíčky
- vánoční výzdoba oken
- vánoční přání

Leden

KRESBA, MALBA

- zimní krajina
- zimní sporty
- sněhulák

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s nůžkami, lepení)

- prostorová dekorace- vločka
- krmítko pro ptáčky (text. koláž)
- papírové vitráže do oken
- dárek k zápisu do 1. třídy

Únor

KRESBA, MALBA

- stromy v zimě (zmizíková metoda)
- valentýnská přání
- zážitek z jarních prázdnin

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s papírem, textilem)

- zápich do květináče (ptáček)
- závěsné dekorace z barevného papíru do oken

Březen

KRESBA, MALBA

- podmořský svět (vyškrab. technika)
- váza s jarními květinami- zátiší

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s papírem)

- origami- skládanky z papíru
- rozkvetlý strom- koláž
- velikonoční dekorace (různé techniky)
- recyklace odpadu- svícen

Duben

KRESBA, MALBA

- dopravní prostředky
- dopravní značky
- autoportrét

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s přír. materiálem)

- obrázek z luštěnin
- stojánek na nůžky (kůže)
- čarodějnice (text. koláž)
- zajíc a květiny na stuze

Květen

KRESBA, MALBA

- sluníčko na rozkvetlé louce
- motýlci, ptáčci
- duha

PRACOVNÍ VÝCHOVA (práce s krepovým papírem, textilem)

- barevné květiny z krep. papíru
- beruška, sluníčko (zápich do květináče)
- přání ke Dni matek

Červen

KRESBA, MALBA

- prší- obloha s mraky
- sluníčko (spektrum barev)
- kam pojedu na prázdniny
- náš dům

PRACOVNÍ VÝCHOVA

- obrázek ubrouskovou technikou
- prostírání- sáčky od čaje
- ozdobné kolíčky (beruška, motýl, sluníčko atd.)
- recyklace odpadu- obrázky z CD (rybka, žabka)